

Міністерство освіти і науки України

**Український педагогічний університет імені Михайла Драгоманова
(Україна)**

Uniwersytet WSB Merito Chorzów (Польща)

Wyższa Szkoła Lingwistyczna w Częstochowie (Польща)

Państwowa Akademia Stosowanych w Chełmie (Польща)

**Uniwersytet Komisji Edukacji Narodowej w Krakowie, Instytut Pedagogiki
(Польща)**

Національний авіаційний університет (Україна)

**Кам'янець-Подільський національний педагогічний
університет імені Івана Огієнка (Україна) Інститут проблем
виховання НАПН України**

**«СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ»
присвячена 190-річчя УДУ імені Михайла Драгоманова**

Матеріали

Міжнародної науково-практичної конференції

Київ, 24 квітня 2024 р.

Рекомендовано до друку Вченою радою
факультету соціології та соціальної політики Українського державного
університету
імені Михайла Драгоманова
(протокол № від року)

Редакційна колегія:

- Віктор АНДРУЩЕНКО* доктор філософських наук, професор,
дійсний член НАПН України, член-
кореспондент
НАН України,
заслужений діяч науки і техніки України,
ректор Українського державного університету
імені Михайла Драгоманова
- Григорій ТОРБІН* доктор фізико-математичних наук, професор, проректор
з наукової роботи Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова
- Ростислав ДРАПУШКО* кандидат філософських наук,
професор, проректор з науково-
педагогічної роботи (адміністративно-
господарської діяльності) Українського
державного університету імені Михайла
Драгоманова
- Володимир ЛАВРИНЕНКО* кандидат філософських наук, професор,
проректор з міжнародних зв'язків Українського
державного
університету імені Михайла Драгоманова
- Роман ВЕРНИДУБ* доктор фізико-математичних наук, професор,
проректор з навчально-методичної
роботи Українського державного
університету імені Михайла Драгоманова
- Алла ЯРОШЕНКО* доктор філософських наук, професор, декан

- Факультету соціології та соціальної політики
Українського державного університету імені
Михайла Драгоманова
- Тетяна ГОЛУБЕНКО* кандидат педагогічних наук, доцент кафедри
соціальної освіти та соціальної
роботи,
заступник декана з наукової роботи та
міжнародних зв'язків факультету соціології та
соціальної політики УДУ імені Михайла
Драгоманова
- Василь КАРИЧКОВСЬКИЙ* доктор педагогічних наук, професор кафедри
позашкільної освіти факультету соціології та
соціальної політики УДУ імені Михайла
Драгоманова
- Дар'я БИБИК* доктор філософії в галузі соціальної роботи,
доцент кафедри соціальної освіти та соціальної
роботи факультету соціології та соціальної
політики УДУ імені Михайла Драгоманова
- Микола БУЛАТЕВИЧ* кандидат соціологічних наук, доцент кафедри
соціології та публічних комунікацій факультету
соціології та соціальної політики УДУ імені
Михайла Драгоманова
- Марина СОЛЯНИК* кандидат педагогічних наук, старший викладач
кафедри соціальної освіти та соціальної роботи
факультету соціології та соціальної політики
УДУ імені Михайла Драгоманова
- Андрій ЗАМОЖСЬКИЙ* викладач кафедри соціальної політики
факультету соціології та соціальної політики
УДУ імені Михайла Драгоманова
- Наталія ПОЛУЙКО* голова Студентського наукового товариства
Факультету соціології та соціальної політики
Українського державного університету імені
Михайла Драгоманова

СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ: матеріали Міжнародної науково-практичної конференції, що присвячена 190-річчя УДУ імені Михайла Драгоманова (24 квітня 2024 року). Київ: Український державний університет імені Михайла Драгоманова, 2024, 115 с.

У збірнику подано тези доповідей учасників Міжнародної науково-практичної конференції «СОЦІАЛЬНА ПОЛІТИКА: ВИКЛИКИ ЧАСУ», в яких висвітлюються результати досліджень науковців та практиків щодо актуальних питань соціальної політики, соціальної роботи, соціальної педагогіки, позашкільної освіти, соціології, сучасних концепцій, технологій, стратегій в умовах сьогодення в Україні.

Матеріали опубліковано в авторській редакції. Відповідальність за зміст, достовірність та якість поданого матеріалу несуть учасники конференції, їх наукові керівники та/або рецензенти, які рекомендували матеріали до публікації.

3. Скоромна О. П. Використання медіа технологій у роботі студентської соціальної служби // Вісник ЛНУ імені Тараса Шевченка. 2013. №13. С. 61 – 68.

Неїжпапа Л.С.

*кандидат педагогічних наук, доцент
Український державний університет імені Михайла Драгоманова,
м. Київ, Україна
orcid.org/0000-0003-4398-2553
neizhparals@ukr.net*

МІЖВІДОМЧА ВЗАЄМОДІЯ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАДАННЯ СОЦІАЛЬНИХ ПОСЛУГ В ТЕРИТОРІАЛЬНІЙ ГРОМАДІ

Соціальна робота з сім'ями та дітьми в територіальній роботі заснована на засадах міжвідомчої взаємодії, оскільки це сприяє своєчасному виявленню дітей, сімей, осіб, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах, і забезпечує комплексний підхід у надання соціальних послуг та здійсненні соціального захисту відповідно до їх потреб.

Міжвідомча взаємодія під час організації соціальної роботи є вкрай важливою, оскільки зазвичай особи або сім'ї, які перебувають у складних життєвих обставинах, потребують комплексних послуг із залученням різних суб'єктів. Коли завдяки міжвідомчій взаємодії вже на початку вдається залучити різних фахівців, робота із особою або сім'єю є більш ефективною, оскільки відбувається оптимізація ресурсів, що дозволяє вчасно реагувати на потреби особи або сім'ї.

Аналізу процесу встановлення міждисциплінарної взаємодії займалися І.Іванова, Т.Лях, Т.Спіріна, В. Рогожинська, Л.Тюпля тощо. Відтак, міжвідомча взаємодія – партнерство декількох (двох і більше) суб'єктів, що об'єдналися для досягнення спільної мети, керуючись узгодженими принципами діяльності та порядком дій.

До основних завдань міжвідомчої взаємодії належать: вчасне виявлення дітей та сімей з дітьми, осіб, які належать до вразливих груп населення, або перебувають у складних життєвих обставинах; вчасне реагування на виявлені випадки, вжиття заходів щодо захисту прав та забезпечення безпеки дітей і сімей; організація послуг (соціальних та соціального характеру), спрямованих на подолання СЖО/мінімізацію їх наслідків; комплексний підхід до розв'язання проблем. Відповідно визначені завдання окреслили ключові напрями міжвідомчої взаємодії: виявлення осіб/сімей, які належать до вразливих груп

населення або перебувають у складних життєвих обставинах; оцінювання потреб особи/сім'ї; надання послуг особі/сім'ї для подолання складних життєвих обставин.

Важливою умовою успішної міжвідомчої взаємодії є однакове розуміння принципів та підходів у роботі із конкретної цільовою групою – це досягається наявністю порядку міжвідомчої взаємодії, розробленого на рівні територіальної громади, та спільним навчанням представників різних суб'єктів для узгодження принципів та алгоритму дій. Відтак, вагома роль в реалізації успішної міжвідомчої взаємодії належить міждисциплінарній команді, яка складається з групи фахівців соціальної сфери, спеціалістів із різних галузей освіти, охорони здоров'я, соціального захисту населення, які відповідно до узгодженого і скоординованого плану роботи виконують певні завдання, спрямовані на надання соціальних послуг отримувачу, подолання ним складних життєвих обставин. Міждисциплінарна команда формується для ведення певного випадку, в якій експерти з різних галузей знань працюють за окремими планами та завданнями, спрямованими на досягнення спільної мети [3].

Члени міждисциплінарної команди відповідно до кваліфікації й у межах повноважень і обов'язків, визначених нормативно-правовими актами та посадовими інструкціями, «беруть участь у плануванні та наданні необхідних послуг; сприяють залученню можливих ресурсів від організації, установи, яку вони представляють, інформують відповідального за ведення випадку про виконання плану чи потребу його корегування» [1, с. 226].

Кожна громада має визначити свій перелік суб'єктів, узгодити між суб'єктами індикатори виявлення та порядок інформування та дій. До переліку суб'єктів виявлення осіб/сімей, які належать до вразливих груп населення або перебувають у складних життєвих обставинах, згідно «Порядку організації надання соціальних послуг» належать: «структурні підрозділи з питань соціального захисту населення районних, районних у м. Києві та Севастополі держадміністрацій, виконавчі органи міських рад міст обласного значення, сільських, селищних, міських рад об'єднаних територіальних громад (органи соціального захисту населення); центри соціальних служб, центри надання соціальних послуг, територіальні центри соціального обслуговування (надання соціальних послуг); інші установи/заклади надання соціальних послуг, зокрема спеціалізовані служби підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі; служби у справах дітей; соціальні менеджери, фахівці з соціальної роботи або інші уповноважені посадові особи виконавчих органів сільських, селищних, міських рад; заклади освіти, охорони здоров'я; уповноважені підрозділи органів Національної поліції; центри з надання безоплатної вторинної правової допомоги; громадські об'єднання, благодійні, релігійні організації; фізичні особи – підприємці та фізичні особи, які

надають соціальні послуги з догляду без провадження підприємницької діяльності, волонтери» [2].

Наявність різних фахівців дозволяє виробити максимально точну експертну оцінку ситуації, швидко та якісно налагодити взаємодію та організувати процес надання соціальних послуг.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Лях Т., Спіріна Т., Рогожинська В. Принципи міждисциплінарної взаємодії. *Актуальні питання гуманітарних наук*. Вип 27, том 3, 2020. С. 224-228
2. Постанова Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 587 «Порядок організації надання соціальних послуг» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/587-2020-%D0%BF#Text>
3. Спільно до нових послуг. Керівництво із впровадження соціальних послуг для сімей з дітьми в громадах. Частина 2. Ведення випадку та міжвідомча взаємодія. Посібник / Дашаківська О.Ю., Стельмах С.С., Максименко К.М. Київ, 2021. 72 с.

Синиця А.В.

здобувач третього (освітньо-наукового)

рівня вищої освіти, 2 курс

Український державний університет

імені Михайла Драгоманова

ORCID: 0009-0008-8543-8090

м. Київ

Україна

a.v.synytzia@npu.edu.ua

ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМУНІКАЦІЇ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ: ВИКЛИКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

У сучасному світі соціальна комунікація відіграє ключову роль у роботі соціальних працівників. Це основний інструмент, за допомогою якого фахівці взаємодіють з отримувачами послуг, колегами, а також з представниками громадськості. Ефективна комунікація сприяє кращому розумінню потреб отримувачів послуг, а також забезпечує більш ефективне вирішення соціальних проблем.

Процес вибудовування комунікації та комунікативних каналів активно змінюється останні роки і під час адаптації до нових технологій соціальні працівники стикаються з викликами, пов'язаними з впровадженням